

2014. XIII. évfolyam 5. szám (128.)

Tartalom

Bevezető

Tudomány

A Káosz másfajta rend 2

Filmklub

A Galaxis őrzői 3

Beszámoló

Hungarocon 2014. 4

Írószövetség beszámoló 9

10 éves a Galaktika 17

Olvasónapló

Vének háborúja 19

Lukjanyenko 20

Felhívás 21

A Hírlevél novemberi -ez évben utolsó – száma igen bőre sikeredett, ami örömteljes, bár egy kicsit őszintén megvallva szokatlan volt számomra.

Olvashatunk benne tudományos cikket a Káoszról, majd ezt követi szokásos Filmklub rovatunk, melyben egy kicsit megkésve, de azért még talán időben, tudósítok a Galaxis őrzői c. sci-fi vígjátékról, hátha akad, aki még nem látta. Ezután igen bőséges beszámolók következnek Ágota jóvoltából. Értesülhetünk az Írószövetségben történekről, a Hungaroconról, és a Galaktika 10 éves jubileumáról. Hírlevelet Maruzs Éva cikke zárja, a szokásos Olvasónapló.

A legvégén egy felhívást teszünk közzé, az utolsó pillanatban, mivel csak novemberben jelenik meg ez a szám, ám mivel a határidő december, így talán még éppen elcsíphető...

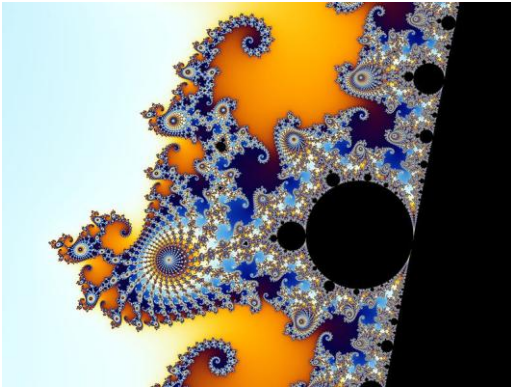
A következő Hírlevélbe, mely 2015-ben jelenik majd meg, várunk érdekes, izgalmas cikkeket, beszámolókat!

Mindenkinek Kellemes Ünnepeket!

-G.L.- főszerkesztő

A Káosz a másfajta rend

Köznapi értelemben véve a káosz és a rend két egymással ellentétes fogalom. A helyzet azonban koránt sem ilyen egyszerű. Például egy leopárd foltjai vajon rendet vagy a káoszt tükrözik? A káosz fogalma mélyen gyökerezik bennünk. A görög mitológiában a dolgok létrejöttét megelőző űr, vagy a Tartarosz feneketlen mélysége. Hésziodosz Istenek születése c. művében mindkét szerepben megjelenik. A későbbi keletkezés elméletek a Káoszt az őállapotnak tekintették. A kozmosz létrehozója. A káoszról nagyon sokáig élt a görög gyökerekből a keresztény világnézetbe átkerült elképzelés. A tudósok a káosz uralta világ ellen küzdöttek akképpen, hogy feltárták az univerzumot működtető erőket, így a kaotikus világból kezdett kirajzolódni egy jól meghatározott rendnek engedelmessé váló világegyetem. Kepler bolygótörvényei és Newton mozgástörvényei tökéletesen leírták az univerzum modelljét. Így a tudományban a bonyolult rendszerek kiszámíthatóvá váltak. Ez azonban csak a látszat volt. Hamarosan repedések mutatkoztak ezen a jól felépített világmodellen. A 19. század végén és a 20. század elején, amikor megszületett a kvantummechanika, egyszeriben a rend szétfoszlott és a helyét a rendezetlenség vette át. A

tudósok megdöbbenek és nem értették a kialakult helyzetet. A kvantummechanika különös világában a határozatlanság és a megjósolhatatlanság uralkodik. Hogy mást ne mondjak, egy részecske lehet hullám is és részecske is. Viselkedhet mind a két módon. Azután ott van a híres Heisenberg-féle határozatlanság. Soha sem tudhatjuk pontosan egyszerre egy részecske helyét és sebességét. Vagy a részecske helyét tudjuk pontosan, de ekkor sebessége válik meglehetősen bizonytalanná, vagy a sebességét ismerjük, de ekkor a helyzete válik kétségessé. Csak statisztikai módszerek állnak rendelkezésünkre. Vagyis bizonyos valószínűséggel mondhatjuk meg, hogy hol van a részecske vagy mekkora a sebessége.

Azután a tudósok számos kaotikus rendszert tártak fel. Ilyen volt például az időjárás. Azokat a törvényszerűségeket nagyon pontosan ismerjük, hogy hogyan viselkednek az időjárást létrehozó rendszerek. Azonban magát az időjárást, mint összetett rendszert képtelenek vagyunk pontosan megjósolni. Bizonyára mindannyian tapasztaltuk már egyszer-kétszer az időjárás előrejelzések kudarcát. Az időjárás ugyanis egy olyan rendszer, melynek elemei visszahatnak önmagukra, s ezek hatványozódnak. Elég egy kicsi változás, mely egyre erősödik és végül mindent teljesen felborít. Híressé vált idézet, ha egy pillangó meglebbenti a szárnyát Japánban, akkor lehet, hogy Brazíliában esni fog. Ez röviden a pillangóhatás, mely bevonult a tudományba, de még filmet is ihletett.

A matematikában és a geometriában is léteznek olyan rendszerek, melyek első pillantásra kaotikusak. Ezek közül híressé váltak a fraktálok. A nevet Mandelbrot adta ezeknek az önhasználó rendszereknek. Minden fraktál véletlenszerű, ezért statisztikai eszközökkel leírhatatlan, sőt nem alkalmazható rá az euklideszi geometria sem. Azonban ha számítógépes grafikai eljárásokkal ábrázolunk egy fraktált csodálatos dolognak lehetünk tanúja. Ha felna-

gyítjuk egy részletét, az olyan lesz, mint az egész. Végtelen módon ismétli önmagát. A természetben a tengerpartok, vagy a fák, növények, például a karfiol is fraktál. De az ember érhálózata is, vagy a hópehely.

A tudomány előre haladtával a kaotikus rendszerekben hirtelen feltárul a rend. A galaxisok térbeli eloszlása is egyfajta rendezettséget mutat, mely sajátos szabályoknak engedelmessékedik. Térjünk csak vissza az ógörög felfogásra. Az univerzum születése, az ősrobbanás is egyfajta kaotikus rend volt. A pillanatnyi rendezetlenségek, egyenetlenségek és különbségek voltak azok, melyek azután kialakították a ma ismert struktúrákat azon az elven, hogy a kezdeti apró rendezetlenség egyre erősödött. Ennek köszönhetjük a galaxisokat és a galaxis halmazok nagyléptékű szerkezetét. Így azt kell mondanunk, hogy amit mi káosznak vélünk, az csupán egy másfajta rend, sőt a káosz és a rend tulajdonképpen egymás kiegészítői és nem ellentétei.

Egy leopárd foltjai valójában rendezettek. Az önszervező és magukra visszaható rendszerek matematikai levezetései világosan kimutatják, hogy ezek a véletlenszerűnek tűnő foltok valójában a rend egyfajta megnyilvánulásai.

.-Garzó László-

Filmklub

A Galaxis őrzői

Valljuk meg ez a film nem nagy sztori, s a maga műfajában ritkaság. Nevezetesen egy sci-fi vígjáték. Ilyen nem minden nap kerül mozivászra. Legutóbb talán az Ötödik elem volt ehhez fogható. Ennek ellenére mégis az öt csillagból ötöt érdemel. Hogy miért? Hát ennek járunk most

utána. Egy képregény adaptációval van dolgunk, a Marvel comics először 1969-ben megjelent sorozatát vitte mozivászra James Gunn rendező. A képregény kevésbé ismert így fantáziájának szabad teret engedhetett.

A film története szerint Peter Quill (Chris Patt), aki szereti magát minden önfényezés nélkül csak Űrlordnak nevezni, ellop egy gömböt. Nem igazán tudja, hogy mi ez a gömb, őt csak megbízták. A bajok ott kezdődnek, hogy másnak is kell ez a bizonyos gömb. Nevezetesen a főgonosznak, aki egész bolygókat pusztít el a galaxisban, amolyan gonosz félisten. E mivoltát erősítik meg azok a jelenetek, ahogy valósággal felszentelik. Rituális mosdatásnak és porokkal való behintésnek lehetünk tanúi. Egykor a fáraókat és egy bizonyos dél amerikai törzs főnökét részesítették hasonló kegyben, akinek a testét minden nap aranyporral vonták be. Innen származik az aranyember legendája a Manoa el Dorado, melyből az Eldorádó mítosz lett. De kanyarodjunk vissza a filmhez. Szóval ezt a gömböt, mely egyébként maga is pusztító erőt képvisel, megszerzi Quill és elmegy vele a galaktikus civilizáció központjába Terra Novára, mely egy

ultramodern hely. Itt azonban két fejvadász várja. Ők nem mások, mint Mordály, alias Rock it, Rocket egy mosómedve. Genetikailag felturbózott néha kissé morgós antiszociális személyiség. Ám remek tehetsége van a fegyverekhez, és már több mint egy tucatszor szökött meg különböző börtönökből. Az ő társa egy növény, egy fa alapú életforma Groot, aki érzelmes figura és állandóan csak azt mondja „Én vagyok Groot” ez minden szókinccse. Viszont mindenből képes felgyógyulni. A hajzába bekapcsolódik a főgonosz lánya Gamora (Zoé Saldana), egy bérgyilkos nő. Neki is a gömbre fáj a foga. Őket négyőjüket tartóztatja le Terra Nova rendőrsége és egy börtönbe kerülnek. Itt ismerkedhetünk meg az ötödik taggal Drax-szal, a Pusztítóval. Minden vágya megölni a gonoszt: Thanoszt. Brutális nagydarab fickó, mint egy kétajtós szekrény, de annál érzelmesebb és ékes-szólása nem ismer határokat. Végül a gömb eljut Thanoshoz, s elindul elpusztítani Terra Novát. De minden jó, ha jó a vége, győznek a Galaxis őrzői, s ezért köszönetet mond hősiességükért Terra Nova.

A film a szokásos a jó megmenti a gonosztól a világot, és ezért elnyeri jutalmát felállásban fut végig. Azonban a karakterek olyan jól kimunkáltak és mulatságosak, hogy bőven van min szórakozni. Mondataik és tetteik számos helyzetkomikumot és poént vonnak maguk után. Az Úrlord egy öntelt szépfiú, akinek a gyengéje az édesanyja válogatáskazettája, melyet egy Walkmanon nyüstöl. Ő a filmben a csibészes mosolyú sármos kezdetben rosszfiú, akiből hős lesz. A mosómedve, akit hol rágcsálónak, hol egyéb más állatnak néznek, mint említettem amolyan pesszimista morgós, antiszociális alak, de remek tervei vannak. Imád terveket ki-gyálalni és megvalósítani. A végén persze az ő morgós szíve is meglágyul. És megismerhetjük, milyen az, amikor vicces kedvében van. Fő alakítása a börtön, ahonnan hőseink megszöknek. Itt is számos poén elcsattan. Gamorra a bérgyilkosnő

természetesen kezdetben gyűlöli Quilt, de a történet végére megkedvelik egymást és már –már szerelmi szál szövődik kettejük között. Folyton versengenek egymással. Ebben a filmben, ami ne felejtjük vígjáték, minden megvan ahhoz, hogy egy jót szórakozzunk. A forgatókönyv író remek munkát végzett. Az egész stáb végigrohogta a forgatást. Amikor a producereknek megmutatta a forgatókönyv alapját, kezdetben félt az elutasítástól, de zöld utat kapott. Nagyon tetszett nekik. Az alkotást vehetjük komolyan és el is viccelhetjük. Az a jó benne, hogy megpendít sötét húrokat is, érzelmeket, melyek egyetemesekek, ugyan akkor ott van benne a komikum, mely remekül árnyalja és oldja ezeket. Minden egyes jelenet, minden poén alaposan kidolgozott és nem csak úgy lóg a levegőben. Emellett az alkotók sokat tettek a látványvilágért is, kezdve a szereplők megalkotásán át a hátterekig és a díszletekig bezárólag. Én bátran tudom ajánlani, hogy aki szereti a vígjátékot, nyitott a jó poénokra, és még a sci-fi is érdekli, az feltétlenül nézze meg a Galaxis őrzőit. Egy élménnyel lesz gazdagabb, és nevetget egy jót.

-Garzó László-

Beszámoló

Hungarocon 2014.

Beszámoló a 2014. november 8-i rendezvényről.

Ez a program délelőtt tíz órai kezdettel a Ferencvárosi Művelődési Központban került megrendezésre, A programok három teremben párhuzamosan folytak, továbbá a folyosókon, no meg a kertben is mindig akadt valami érdekes nézni és hallgatni való. Arról nem is beszélve, hogy jó néhány kedves, régi ismerőssel is találkoztam, és jó volt velük beszélgetni. Ezért aztán a beszámolómm hézagos lesz, hiszen

nem lehettem ott minden helyen egyszerre, ezt kéretik figyelembe venni. A jelenlévőket ezúttal nem sorolom fel, ott volt a legtöbb Avana tag, és sokan az ismertebb sci-fi rajongók közül. No és persze nagyszámú kevésbé ismert érdeklődő.

Kicsivel tíz óra előtt érkeztem, ezért volt időm körülnézni és megszemlélni a modellkiállítást, és az itt bemutatott különféle tárgyakat. A legtöbb ilyen legoból volt összerakva, nem is akárhogy. Láttam jó néhány birodalmi lépegetőt, mindkét fajtából, a Millennium Falcont különféle méretekben, birodalmi vadászgépet, X-szárnyút, de még a Halálcsillagot is. El is gyönyörködtem benne, majd szemügyre vettem az Avatar világát, jó néhány érdekességet a Csillagkapu sorozatból. Összeakadtam néhány Jedi-lovaggal, Leia Organa hercegnővel, néhány tündével, no meg egykét törppel. Az egyikük legalább százkilencven centi volt. Szemlátomást nagyon jól érezték magukat egymás társaságában, de szívesen fogadták a kívülálló érdeklődőket is.

A megnyitó után az első előadást Tóth László, alias Nokedlee tartotta, Design Center címmel, és a sci-fi tévés sorozatok, illetve filmek által ihletett, groteszk tárgyakat mutatta be. Mindjárt az első egy csöpp acélkocka volt, borg hajónak álcázva. Arra használható, hogy miután kivették a mélyhűtőből, ezt lehetett az italban tenni, így a nemes itóka nem vizeződött fel. Aztán láthattunk Jar-Jar Binks formájúra alakított nyalókát, ha a műanyag dobozt megnyomták, derék hősünk nyelve előugrott, az volt a fogyasztható rész. Ízlés kérdése, ugyebár. Volt robotzsaru, de kissé túlzottan hasonlított a transzformerre, de így legalább mindkét film kedvelői megvehetik. Néhány újabb műanyagfigura a Star Trek szereplőit ábrázolta, tini nindzsa teknősnak álcázva. Láttam egy csodás grillezőt, amit a Millennium Falcon formájára alakítottak ki, piros UFO formájú nyalókát, egyik szebb, mint a másik...

Tóth László megkérte a jelenlévőket, hogy ha ilyen, csodásnál-csodásabb dolgokat látnak, küldjék el neki. Ha mást nem is,

legalább a képét. Kérését ezúttal is megismétlem, érdemes ezt a remek gyűjteményt kiegészíteni.

Következett Kovács „Tücsi” Mihály, aki Science fiction és steampunk címmel tartott előadást. Azzal a kérdéssel kezdte, hogy egyáltalán mi számít sci-finek? A műfaj rajongói jó néhány előzményt sorolnak fel, de ezek inkább ritkaságok. Az általánosan elfogadott időpont a XIX. század, éspedig a viktoriánus kor. Viktória királynő uralkodása alatt a Brit Birodalom 26 millió négyzetkilométer volt, és 410 millió ember élt benne. A legnagyobb terjedelmét az 1922-24-es években érte el. A csúcstól viszont Viktória királynő uralkodása alatt (1837-1901) érte el. Az uralkodónő, aki egy korszaknak adott nevet, kilenc gyereknek adott életet, és harmincnégy unokája volt, akik az európai uralkodóházak tagjaihoz mentek feleségül, vagy közülük választottak feleséget, ezért kiérdemelte az Európa nagymamája címet. Viktória kezdetben nem volt népszerű, későbbi hírnevét fura mód annak köszönhet, hogy sikertelen merénylettel próbálkoztak ellene, és másnap volt bátorsága ugyanazon a helyen kikocsizni, a tettes újra próbálkozott, és ezért elfoghatták. Férje, Albert herceg halála után visszavonult, legalábbis a látszat szerint, de a háttérben nagyon is jelent volt. Neki köszönhetjük a fehér esküvői ruhát, mert ő abban ment férjhez, és ez a szokás később általánosan elterjedt.

Az ő uralkodása alatt zajlott le az első ipari forradalom, vonat, gőzgép, gőzhajó, és még jó néhány új találmány. Ezeknek szinte mindig volt előzménye, de ekkoriban vált elterjedtté. A mezőgazdaságban is gyakori lett a gőzgép használata, ami sok ember munkáját tette fölöslegessé. Ők a városokba költöztek, és elszegődtek a gyárakba. Ez együtt járt egy új fogalom, a szabadidő megjelenésével. Ha a munkás ledolgozta a tizenkét óráját, hazament, és a fennmaradó idejét is el kellett töltenie valamivel. Ez legtöbb esetben azt jelentette, hogy elment a kocsmába, pontosabban egy olyan helyre, ahol gint árusítottak,

mert ez volt a legolcsóbb, már egy pennyért be lehetett rúgni. Viszont növekedett az írni-olvasni tudó emberek száma is, akik legalább újságot vettek a kezükbe. Ezt az igényt jól kiszolgálta a korszerűbb nyomdatechnika, rengeteg újságot adtak ki, magas példányszámban. A szabadidő eltöltéséhez hozzátartozott az 1883-ban megrendezett világkiállítás is, amit 22 millió fizető vendég nézett meg. A Kristálypalota felépítését a síkúveggyártás új módja tette lehetővé.

A gépesítés miatt olcsóbbá vált az élelmszer és a ruha, megjelent a divat fogalma a köznapi életben is, hiszen eddig ezt a fogalmat csak a gazdagok ismerték. A technikai haladás ijesztően felgyorsult, és az embereket egyre jobban foglalkoztatta, mi lesz holnap és holnapután? Hogyan lehetne ezt megtudni? Ennek köszönhető a fantasztikus irodalom iránti kereslet, nem véletlen, hogy ekkor élt a sci-fi két emblematikus figurája, Jules Verne és H. G. Wells.

Ezzel az előadás véget ért, és átmentem a másik terembe, ahol a Tolkien adaptációkról beszélt Ádám Anna. Már a szerző életében megpróbálták megszerezni a filmjogokat, de Tolkien ezt legföljebb rajzfilm formájában tudta volna elképzelni. Készült is egy ilyen, mégpedig a Hobbitból, de nem volt sikere. Pár másodperces részletet bemutatott belőle, szerintem jól eltalált karaktereket rajzoltak, nem is értem, miért nem tetszett. A későbbi megfilmesítés története ismert, ezért most nem részletezem.

A következő előadás is filmtémájú volt, Dinoszauruszok a filmvászonon címmel tartotta Kollárik Péter. Sajnos, nem tudok képeket mellékelni, pedig úgy sokkal érdekesebb lenne. Az előadás szerint a különféle dínók már korán felkeltették a filmrendezők érdeklődését. Adódott a nagy lehetőség, 1925-ben filmre vitték az Elveszett világot. Az itt szereplő állatokat kockázatos módszerrel keltették életre, ezt mindenki ismerheti a tévémaciból. Annyit jelent, hogy a kisméretű modelleket egy-két millimétert megmozdították, majd le-

fényképezték. A számítógépes film trükkök előtt ezt a módszert általánosan használták. Az első, aki ezt alkalmazta, Willis O'Brien volt. Mai szemmel nézve, ezek a képek nem túl meggyőzőek, de a megoldások egyre jobbak lettek. Az első ilyen film sikere után megpróbálták elkészíteni a Teremtést, de nem volt rá pénz. Később viszont a King-kongra nagyon is lett, és a film tetszett a közönségnek. Ekkor lépett színre a szakma emblematikus figurája, Ray Harryhausen.. Ő már gyerekkorában próbálkozott ilyesmivel, aztán tanult O'Brientől. Nagyon sok filmben dolgozott, többek között a 20.000 mérföld mélyről jött szörny c. filmben is. Ez a történet Bradbury: A ködkürt című novelláján alapul. Aztán a King-kong történeteket elsöpörte a Godzilla személyében megjelenő konkurencia.

Utána egy másfél órás természetfilmet forgattak, és ki tudja, miért, a rendező ragaszkodott ahhoz, hogy az első tizenhat percben őslények szerepeljenek. Utána következett az Egymillió évvel ezelőtt című film. Ebben szerepeltek először hullóruhába öltöztetett emberek. A történet komikus epizóddal gazdagodott, mert az egyik színész elájult a levegőtlen gumiruhában. Szerencsére a legjobbkor, mert éppen lelőtték. Aztán következett a Dinoszauruszok bolygója, itt már nem modellezett, hanem festett háttérrel használtak. A Tiltott völgyet 1969-ben mutatták be, ebben is modellek szerepeltek, nagyon realiztikusan. Az egyik jelentben azt láthatuk, amikor cowboyok meglasszóznak egy őskori ragadozót, még a hurok által hagyott bemélyedés is látszott az állat nyakán.

A következő a közismert Őslénypark. Ebben már számítógépes módszert használtak, meglepően élethű lett a végeredmény. Ezt az animációt Phil Tippett készítette el, de nemsokára Harryhausen is beletanult. Ahol közelképet használtak, ott viszont megépítették az állat mérethű modelljét.

Készül az negyedik rész, érdeklődéssel várjuk. Az ebédszünet után meghallgattam

az Írók vs. kritikusok című előadást. Vásárhelyi Lajos, Antal József, F. Tóth Benedek, Dominik és Németh Attila beszélgettek. Nem voltam ott a kezdetétől, ezért a beszélgetés közepébe csöppentem.

Németh Attila: Az írásokat beküldő szerzők szinte egyáltalán nem olvasnak, e egymillió karakter alatt nem adják a műüket.

Vásárhelyi Lajos: Az első kérdés, amit föltesznek: Két vagy három kötetes legyen a regényük?

Attila: A három kötet ideje már lejárt, ennél több a divat. Az író írni akar, a kiadó meg keresni, ezért ha az első kötetnek sikere van, hosszú folytatás várható.

Lajos: Sokszor az az érzésem, hogy a beküldött művek terápiás írások.

Antal József: A baj ott van, hogy a terápiás írás találkozik az olvasók igényeivel.

Dominik: Én kritikus vagyok, nem olvasok kéziratokat, csak a már megjelent műveket. Olvasó vagyok, azt próbálom elmondani, tetszett-e vagy sem, és azt, hogy miért.

Lajos: A kritikus az, aki görény, ha rosszat mond rólam, zseni, ha jót. Talán érdemes lenne figyelem bevenni Wilde mondását, miszerint ő sosem olvassa el a rábízott műveket, mert az befolyásolná a véleményét.

Benedek: Magát a művet kellene bírálni, nem a szerzőt. Néhány bírálatért kaptam hideget-meleget, de ez nem zavart. Az interneten álnéven írnak, ezért indokolás nélkül, lehet gyalázkodni. Mint író, nem sokat adok az ilyen véleményre, legjobb tudásom szerint dolgozom, utána a mű már önálló életet él.

Lajos: Más a kézirat, és más a szerkesztett, kiadott mű. Az előbbin még lehet változtatni.

Attila. Az internetes kritikákban csak az olvasható, hogy tetszett vagy nem tetszett, ritkán indokolják, miért.

József: A kritikust is kritizálják. Dúl a háború az író-szerkesztő-kiadó háromszögben. Előfordult, hogy egy megjelent mű ismeretése (és nem kritikája) után perrel fenyegettek.

Benedek: Mit dönt el a piac? Nincs hivatásos kritika.

Dominik: Az írók nem kapnak visszajelzést.

Lajos: Az íróiskola nem más, mint egymás körbedícsérése.

Benedek: A szűrővel van a probléma.

József: A kritika összekeveredett a kiadói bírálattal.

Benedek: A kiadó egyfajta szűrő, nem ajtó, hanem retesz.

József: Az olvasónak csak véleménye van, képzettsége nincs, a kritika hiányzik.

Benedek: Ez mostoha terület. Indítottak már kritikusképzést, de nem volt túl népszerű.

József: Hol jelenik meg valós irodalmi kritika? Legföljebb a Szépirodalmi Figyelőben, azt meg ki olvassa?

Képes Gábor: Irodalomtanárok, történészek, no meg érdeklődők. Mostanában már hosszabb kritika is megjelenik.

Attila: Kinek ír a kritikus?

Dominik: Más a kritika hangvétele, ha az íróknak, más, ha az olvasóknak szól. Utóbbi esetben ez egyfajta ajánlás.

Benedek: A megadott mű olvasása és megbeszélése is valami közösséghez tartozás.

Attila. Ti tanultatok a kritikából?

József: Igen, igénylem a visszajelzést.

Lajos: A kívülálló másként lát.

Attila: Fontos-e mint mondanak a családtagok és a barátok?

Lajos: Nehéz megítélni. Ők általában úgy kezdik, hogy mi úgy látjuk...

József: Leromlott a zaj-jel viszony.

Benedek: Ajánlatos a szerzőt elkülöníteni a műtől.

József: Harold Blum utálja Stephen Kinget, és ez látszik is a kritikáin.

Benedek: Kritikát csak szenvedélyből lehet írni.

Dominik: Azért az üzleti kritikából is kiderül egy s más.

József: Az írónak is van érzelmi reakciója. Személyeskedő kritikát nem köteles elfogadni.

Lajos: Ezt Zsoldos Péter mondta.

Attila. A következő lépés alighanem a pisztolypárbaj.

Ezzel a zárzóval fejeződött be fórum, én pedig ismételten megállapítottam, hogy legjobb dolga az olvasónak van.

Némi szünet következett, ez idő alatt ittam egy kávé, jókat beszélgettem, és az udvaron találkozhattam néhány tündelánnyal, egy Avatar-béli szereplővel, jó néhány jedi-lovaggal, egy szem birodalmi rohamosztaggossal, továbbá egy aliennel. Ami biztos, az biztos alapon illő távolságban maradtam tőle. Véleményemet egy öt év körüli kislány is osztotta, meglátva a derék jószágot, sietve húzódott a papa háta mögé, csak onnan kukkantott ki. Tanúja lehettem, amikor az 501 légió tagjai célba löni tanították az önkéntes vállalkozókat, valamint annak, hogy sokan igyekeztek tökéletesíteni magukat a papírhajtogatásban és ragasztásban, méghozzá sikeresen.

Aki akarta, megkóstolhatta a szusit. Szívesen megtettem volna, de nem mertem az evőpálcikákkal kísérletezni.

Következett Sárdi Margit előadása, ami az ahogyan a XIX. században képzelték a jövőt címmel hangzott el. Sajna, itt is lekéstem az elejéről, de az Írószövetségben egyszer már elhangzott egy ismertetés ebben a témában, így elég jól követni tudtam az elmondottakat. A Bach-korszak alatt nem volt ilyen tárgyú írás, de a kiegyezés után egyre több. Ezekre általában rányomta a bélyeget Jókai műve. A Jövő század regénye. A művekben általában foglalkoznak a hírközléssel, az energiával, és mindezeket nagyon fejlettnek ábrázolják. Az egyik könyvben már szerepel a vérátömlesztés is, igaz, állati vérral. Ezzel viszont nem árt vigyázni, mert rossz elgondolni, mi lesz abból, ha valakibe birka vagy szamár vérért ömlesztik át. Nem lesz szegénység, nem lesz sötétség még éjszaka sem, nincs levél, hanem az elektromos hírközlés lesz az uralkodó. Ezekben az írásokban még egy közös vonás van, Magyarország vezető szerepe. Az irányzat az első világháborúig tart. A volapük lesz a közvetítő nyelv.

1886-ban jelent meg Kardos Árpád: Ég és föld között című regénye. Ebben egy unatkozó társaság úgy dönt, hogy utaznia kellene. Nem a Jupiterre, az már nem divat, inkább a Szaturnuszra. Az út három évig tart, persze vissza is ugyanannyi. Ott viszont fejlett kultúrát találnak, és szívesen látják őket. A hosszú utat pedig csapkodó szárnyú repülővel teszik meg.

Privigyei Pál regénye, az Örök béke, egyértelműen Jókaitól kölcsönzi az ötletet, itt is legyőzik az ellenséget, de nem semmisítik meg őket.

Tóvölgyi Títusz a 2300-as évek társadalmát rajzolja meg. Itt fejlett az üvegépítészet, és példásak a szociális intézkedések. Ráadásul feltalálja a légivelocipédet is. Miért, csak légdeszka lehet?

Makray István: Repülőgépen a Holdba címmel írt egy regényt, ebben csapkodó szárnyú repülővel utaznak. Az utazás ábrázolása nagyon hasonlít a hasonló tárgyú Verne műre. A jármű alumíniumból és üvegből készült, elektromosság hajtja, és az út részleteit egyfajta videokamerával rögzítik.

Magyar János: Élet a Holdon, ahol természetesen fejlett civilizáció található.

Tábori Kornél: Utazás Beociába. Itt a főhős sok időt átaludt, és egy utópikus társadalomban ébredt fel. Itt tiszta energiát, úgynevezett villamos vizet használnak, a házak préselt ezüsből készülnek. Azt viszont nem árulja el, milyen úton jutottak idáig. Gyors a kommunikáció, a munkát megkönnyítik.

Naszádi József 1903-ban jelentette meg Anarchia című regényét. Ebben mindenki egyenlő, itt is tiszta energiát használnak, a víz, illetve folyékony levegő energiáját.

Pollák István: Gépi intelligencia. Ebben az ember először visszaszorul, de az ezt követő gépi társadalom is összeomlik.

Ezzel be is fejeződött a nagy tetszést arató előadás. Azt hiszem, nem illik kinevetni a szerzőket, ki tudja, száz év múlva mit gondolnak a jelenlegi írásokról?

Következett a Kockaasztal, sajnos, nem minden résztvevőjét jegyeztem fel. Biztos ott volt Puzsér Róbert, Abonyi Gábor, to-

vábbá Myazaki Jun. A legkedvesebb szereplő azonban kétségtelenül A2-D2 volt, aki szorgosan gurulgatott a színpadon, és élénk sippantásokkal kommentálta a halottakat, általában nagyon találóan. Ezúttal nem írtam fel, ki mit mondott, csak a tartalmat ismertetem. Enyhén szólva is megdöbbentem, amikor kiderült, hogy a tetris játékból is film készült, el sem tudom képzelni, mi lehetett a cselekménye. Ehhez képest a pasziánsz kifejezetten fordulatos történet. Viszont úgy látszik, lehet pénz csinálni belőle.

Kiderült, hogy mint Mark Hamill, mint Harrison Ford egy véletlen folytán került a már közismert szerepekbe, de ha már ott voltak, fel is találták magukat. Az egyik szerepre felkérték Robert de Nirot, de elutasította az ajánlatot.

Az SF Chanel csatornáról sincsenek jó hírek. Volt olyan, hogy főműsoridőben pankrációt vagy valóságstét közvetítettek. Ez alatt más csatornák rövid, de jó sci-fi sorozatokat készítettek. Egyre nehezebb újat kitalálni, ezért a régi ötleteket újítják fel, és sok részre bontják. Volt olyan, hogy azt írták ki, hogy a befejező rész első része...

A cselekmény legtöbbször nem lineáris, ugyanazt csinálják, csak rosszabbul. Például Peter Jackson három, módfelett hosszú filmet készített egy 250 oldalas könyvből.

Örömmel közlöm, hogy van már nyomtatható pizza, sokat mondok, ha ezer dollárba kerül. Igaz, utána meg is kell sütni. A számítógép sem jó mindenre.

A szuperhősök általában koruk problémáit dolgozzák fel, sokszor propaganda jelleggel.

Érdekes, hogy az E.T film után készítettek egy hasonló nevű játékotprogramot, de ez olyan rossz volt, hogy senki sem akarta megvenni, ezért elásták a sivatagban. Mostanában előkerült, és a gyűjtők már keresik.

A Star Wars sorozat legújabb darabjáról még nem sokat tudunk, állítólag az Erő ébredése lesz a címe. Szerintem ez túlzot-

tan hasonlít a Sötét erők ébredése című részre, de mit lehessen tudni.

Artu még néhány találó megjegyzést tett, majd legördült a színpadról. Jókor tette, mert a díjkiosztás következett. A díjazottak már megtekinthetők, ezért most nem írom le őket, de ezúttal is gratulálok nekik!

A következőkben a jedi-lovagok tartottak fölöttébb látványos bemutatót. Vader nagyúr elmondta, hogy egy harcművész segített nekik a jelenetek eljátszásában. Neki magának külön technikát kellett megtanulnia, mert a köpeny és a páncél miatt csak vállmagasságig tudja felemelni a karját. A fentebb említett fiatalember a színpadon mutatta be a különböző vívásformákat, de miután mindegyiknek szép japán neve volt, nem tudom elmondani. Ugyanis jegyzetelés helyett a színpadot figyeltem, megérte. Csak annyit tudok felidézni, hogy a kettes stílust Dooku gróf, a hatost meg Yoda mester használta. Elhangzott, hogy egy ilyen formagyakorlat, ami egy-két percig tart, nagyon fárasztó, akár izomláz is felléphet utána. Ezt minden további nélkül elhittem.

Aztán azt hallottam, hogy az ő Star Wars szerepjátékukat már a Disney cég is elismeri, jártak is a központban. Ott pedig Vader nagyúr letérdelt a központban látható, csokoládéból készül Miki egér előtt. Mint köztudott, ő csak két élőlény előtt borul térdre, az egyik a Galaktika császára, a másik pedig a Mikiegér. Elvégre mind a kettő a főnöke...

Aztán ennek is vége lett, mindenki cihelődni kezdett, és indult hazafelé. Örültem, hogy ott voltam, mindvégig jól éreztem magam. Ezúton is gratulálok a szervezőknek!

-Pasztler Ágota-

Beszámoló az Írószövetség 2014. szeptember 17-i rendezvényéről.

A bevezetőt Sárdi Margit mondta, köszöntötte a jelenlévőket, és elmondta a 2014 év további programjait. November 19-én Nemere István lesz a vendégünk, december 3-án pedig szokás szerint Németh Attila ismerteti az e félévben megjelent könyveket.

A meghívott vendég Mandics György és a felesége volt.. A bevezetőt Vancsó Éva tartotta. Ebben ismertette a szerző utópikus regénytrilógiáját, aminek a címe Vasvilágok, Gubólakók, illetve Dromosz.

Vancsó Éva elmondta, hogy az 1989 előtti Romániában vasszigorú rend uralkodott, ezért aztán meglepő, hogy sci-fi, illetve utópia műfajban miket lehetett kimondani.

Az előbbi felsorolt regényeket Herakles tettei ihlették. Az eredeti terv szerint a mitológiai hős tizenkét cselekedetének megfelelően 12 történetből álló regényfüzér lett volna, ebből az első hármát írta meg a szerző.

A kerettörténet szerint egy 12 tagú társaság, a Heraklidák összeül, és az esetleges katasztrófahelyzetek megoldása érdekében felvázolja a lehetséges megoldásokat. Az első történet (Vasvilágok) mértani modellre épül, az egyenlőszárú háromszögre. Egyúttal a vasszigor jellemzi. Két világ, amit a harmadik egyensúlyoz ki. Sajna, a gyakorlatban ez nem működik.

A Gubólakók a Gauss-görbe elvén működne, aki belefér, az jól megvan, aki nem, azt eltávolítják.

A Dromosz a szaporodási ösztönre épül, ez sem működik. Mindegyik társadalomra az jellemző, hogy senki sem szívesen élne ott.

Mandics György elmondta, hogy a Vasvilágokban erős hierarchia, illetve elnöki rendszer van. Egy bölcs atya uralkodik benne, erős a kasztrendszer, és ezek között nincs átjárás, csak lefelé. A büntetőrendszer az elítélteket két-három év kényszermunkára ítéli, ami nem is hangzik túlságosan szigorúnak. Igen ám, de munka abból áll, hogy az űrben lévő lakókabinok külső burkolatát foltozgatják, és a sugárzás két éven belül biztosan megöli őket.

A Gubólakókban mindenki egyforma, haj, szem és frizura egyaránt hasonló. Ha mégsem, a kiegyenlítés elvét alkalmazzák, például egy szép nő mellé egy ronda férfit választanak párnak, vagy megfordítva. Aki kilóg a sorból, az abi, azaz aberált. Bárki feljelenthet bárkit, például azért, mert az illetőnek más a szemöldökvonala. Vagy azért, mert egy nőnek három udvarlója van, a feljelentőnek meg egy sem. Igaz, a bevádolt is megteheti, miszerint neki meg egy sincs. Ezek után három ember kiszáll, és megvizsgálja a vád igazságtartalmát. Az is vétek, ha valaki túl sokat kérdez. Nem

is nagyon tudnak miről beszélgetni, a fő téma, hogy mi a napi átlag, amihez alkalmazkodni kell.

A Dromoszban szarvasemberek élnek, ott a nők afféle jól táplált szülőgépek, a férfiak feladata a harc a nőstények birtoklásáért. Az erősebb győz, és minden győzelem után egy ággal erősödik az agancsa. Olyan is van, aki 24 ágú koronát visel, az ilyen már legendának számít. A kiteszítotak büntetők munkát kapnak. A megszületett kicsiket a Gigantomat nevű számítógép neveli.

Mindegyik világ tarthatatlan, a rend előbb-utóbb felborul. A Vasvilágokban már nincs meg a Föld, az ottaniak az űrben lévő vá-

rosokban élnek. Valaki mindig megmondja, mi hogy legyen, ez pedig a koordinátor. Sárdi Margit: Aki ennek olvastán a kondukátorra gondol, nem téved. Erős az áthallás. A Dromoszban forradalom és ellenforradalom követi egymást, a jelszó: világ szarvasai, egyesüljete! Ez a jelszó is ismerős lehet valahonnan. A számítógép tönkremegy, a szarvasok kiköltöznek a víz alól, ahol eddig laktak, és a föld felszínén

élnek tovább. Még új nevet is adnak neki: Alfa 001. Csak arra nem jönnek rá, hogy a rendszerben élve, ők is hibásak voltak.

A párhuzamok: tekintélyelvű vezetés, kétpólusú világ, megfigyelés, vagy legalábbis azt hiszik, hogy figyelik őket. A vezető 6-8 órás beszédek tart, feljelentgetés, bárkit bármiért ellenőrizhetnek. A rendszert úgy lehet kijátszani, ha valaki ostobának tettei magát.

A Dromoszban a bírósági tárgyaláson a Gigantomat dönt, ideológiai nevelés van. A jelszó: Szébb jövő felé! Hangsúlyozzák az ősi erényeket, mint például a vérbosszú intézményét. Nincsenek egyéni kapcsolatok, vagy csak felületesek. Versengés van, nem barátság. Ez szatíra és sci-fi egyaránt. Az ott élők gerincpántot viselnek, amit nem szabad, de nem is lehet levenni. A földrengés gyakori arrafelé, de azt egy ügyes szerkezettel a földkéreg mélyebb rétegeibe vezetik.

Mandics György: a Gubólakókban azért kellett húsz oldalon át leírni a dokkolást, hogy a cenzor ne is jusson tovább ennél, Vancsó Éva: Mit tervez még ebben a témakörben? A további kilenc rész még hátravan.

Mandics György: Megvannak a terveim. A következő három részben még nagyobb a szabadság, minden ember egy regény szereplője, és szabadon mozoghat a regény keretein belül és azon túl is. Más regények szereplőivel is találkozhat. Természetesen ezt is egy gép hozza létre.

Képes Gábor: Meg kellene írni.

Mandics György: A gép lehetővé teszi, hogy Hamlet oroszul beszélhessen Nata-

sa Rosztovával, és Li-Taj Po erre kínai nyelven válaszoljon.

A következő egy történelmi regény lenne, csődör szereplőkkel. Ebből a csapdahelyzetből sem lehet kimászni.

Az ezt követő háromban a szereplők lehetősége korlátozott. Lehetnek emberek, tündérek, varázslók, de ők is foglyok a saját világukban.

Az utolsó háromban már gyakorlatilag istenné válnak a szereplők, de ez sem valami vidám dolog. Mitológia van az egész történet mögött, ahogy már elhangzott, Herakles történeteit idézi fel.

Sárdi Margit: Rossz véleménye van az emberekről.

Mandics György: A rendszer nem minden, jobb, ha ellenőrzik.

Szélesi Sándor: Nálunk legalább más országba lehet költözni.

Mandics György: Forгатókönyvet is írtam, és egy 25 kötetes UFO-könyvön is dolgozom.

Képes Gábor: Mit szolt mindehhez a cenzúra?

Mandics György: Csak az elsővel volt baj, a többi könnyebben elfogadták. Román nyelven is megjelent négy vagy öt novellám. Persze előfordult, hogy feljelentettek, miszerint a könyvem összeesküvésre buzdít. Ahogy már említettem, azért szerepelt egy húsz oldalas leírás, hogy az olvasószervező ne akarjon többet megismerni a könyvből. Az újabb kiadásokban meg is húztam ezt a részt. Az antológiákból kivettek néhány novellát. Ezekben a Ceausescu-rendszer minden mozzanata szerepel. Ilyen a bejelentések halmaza, és az, hogy a demokrácia legkisebb jele is végzetes. A cenzor egy kis versikével indokolja a tetteit:

Jobb ma egy aggodalom,
Mint holnap egy forradalom.

Képes Gábor: Mi a munkamegosztás a társszerzők között?

Mandics György: A legtöbb alapötletet Veress Zsuzsanna említette. Ilyen pl. a víz alatti szerkezet, de én dolgoztam ki, hogy is működhet. A technika részt is én írtam

le, és megkerestem benne a gyenge pontokat.

Sárdi Margit: A Herkules-ciklus 12 novellából áll, és három-három ebből a négy őselem, a tűz, a víz, a föld és a levegő jegyében íródott. Áthallások rendszere tapasztalható a művekben, ilyen pl. az egyik szereplő, bizonyos John Gold. Magamban lefordítottam, és jókat mosolyogtam rajta. Romlik a jókedv, szomorodik a világ, a történet ennek ellenére nyelvi játékokkal van tele. Szarvasföldön is van Rómeó és Júlia, az ő történetük sem végződik jól.

Sok benne a tudományos szatíra. Ezek egyikében az fiatal ásató feltár egy metró aluljárót. Ennek során előkerül egy mosdó, az ajtaján sárga alapon fekete figurák jelzik, ki hová menjen. Le is vonják azt a következtetést, hogy ez nyilván áldozati hely, de elkülönítés volt, a férfiak és a nők külön áldoztak, ők ráadásul be is zárkoztak egy kis fülkébe, tehát rájuk szigorúbb szabályok vonatkoztak, a férfiaknak ez nem volt kötelező. Szerintem ez finom utalás egy Szilárd Leó novellára.

1989-ben írta a szerző az utolsó sci-fit, ez 1991-ben jelent meg. Nem jelentették fel, pedig a művei 150.000 példányban jelentek meg. Az egyik lektor közölte is, hogy alighanem együtt megyünk a Duna-deltába. Viszont a forradalom miatt erre nem kerülhetett sor.

Mandics György: A forradalom annak az illusztrációja volt, hogy a mennyiségi változás tényleg minőségibe csaphat át. Amikor százezer embernél több volt az utcán, a helyzet már nem volt kezelhető a hatalom számára.

Antal József. Ezek a művek megjelentek románul?

Mandics György: Nem, de a román sci-fi klubokban felolvasták őket, persze román nyelven. A jelenlévők háromnegyede besúgó volt, de a rendszer úgy épült fel, hogy három ember véleményét vették egynek, és ez sosem volt egyforma, elmentmondtak egymásnak. Jellemző, hogy egyszer behívtak és megkérdezték, milyen lóról is énekeltünk egy társaságban?

Mondtam, hogy ha fehér, akkor alighanem népdal volt.

Hosszú kérdezősködés után kiderült, hogy az Anyám, én nem ilyen lovat akartam c. dalról beszéltünk. Szerencsére nem túl jó magyartanáruk volt a besúgóknak.

Szeretném megemlíteni, hogy az utóbbi időben a rovásírásos nyelvemlékekkel foglalkozom, nagyon érdekes verseket találtam. Az egyiket fel is olvasom. A címe Gyűrűváltás.

Sajna, nem tudtam feljegyezni, de valóban érdekesnek találtam. Lejárt az idő, mennünk kellett.

-Pasztler Ágota-

Osztott világok

Beszámoló az Írószövetség 2014. október 27. október 15-i rendezvényéről.

Jelen voltak: Sárdi Margit, Kasztovszky Béla, Németh Attila, Bukros Zsolt, Sóhár Anikó, Fedina Lídia, Gáspár József, Gál András, Kasza Magdolna, Képes Gábor.

A beszélgetést Szélesi Sándor (továbbiakban: Sándor) koordinálta. A meghívott vendégek Masár Mátyás író, szerkesztő, (továbbiakban: Mátyás) illetve Bayer Tibor szerkesztő (továbbiakban: Tibor) voltak.

Sándor: A szabványos kérdést teszem fel: Hogy kezdődött az egész?

Mátyás: A Mágussal kezdődött, illetve a Bíborhold című magazinnal. A Mágus eleinte kártyajáték formában létezett, de ez is osztott világ volt. Aztán elkezdtem szerkeszteni a Zenit című kiadványt, ezen ta-

nultam meg hogyan kell alkalmazkodni. Aztán utánanézttem, milyen a külföldi helyzet.

Tibor: 1997-ben játékszervező voltam, nem annyira a történet megírásában, inkább a munkaszervezésben dolgoztam. Aztán szerepjátékokat írtam a Dream World világa alapján, Később megismerkedtem a Mysterious Universe (továbbiakban: MU) világával. Karácsonyra írtam egy új történetet. Aztán jött a Terminátor, a Kalandor, és a 7 tenger. A Terminátor esetében több szerző is írt, és egyeztetni kellett, legalább azt, hogy kinek hol játszódik a története, például az egyiké Chicagóban, a másiké Detroitban.

Sándor: Ki akarta kiadni és írni? A kettő közül melyik célszerűbb?

Mátyás: Írói szempontból érdemes energiát fektetni bele. Aki nem tud egyeztetni a többi szerzővel, akár el se kezdje. Ebben az esetben alkalmazkodni kell.

Tibor: Van előnye és hátránya is. Jobb, mert több ember gondolja végig. A cselekményvázlat alapján könnyebb észrevenni az eltéréseket. Viszont több munkával jár. A kiadó szereti, ha több elképzelés érvényesül. Jól végiggondolva, nem sok a hátránya.

Sándor: Egy kisebb kiadó hogy indít el egy ilyen sorozatot? Hogy születik meg ez a világ?

Mátyás: Kiadták a Trónok harca című sorozatot, ennek alapján megpróbáltunk magyar fantasyt írni.

Sándor: Hogyan hallottatok róla?

Mátyás: A baráti kör révén. Az írók szabad kezet kaptak, de a kézirat nem ment át. A sorozat felfutásához komoly marketingmunka kell.

Sándor: Amíg a megírt regény el nem jut az olvasóhoz, addig fölösleges. Baráti alapon ajánljátok-e az olvasónak? Igaz, az internet is sokat segít. Hogyan alakult a Zenit sorsa?

Mátyás: Erről megszűnt a kommunikáció. A pénzt kifizették a szerzőknek. A kis kiadónál négy-öt ember összeül és megbeszéli a cselekményt. Aki nem egyedül

dolgozik, annak ez pozitív löket. Viszont ha elmarad, nem tudja leírni.

Sándor: Ez nehéz.

Mátyás: Megtörtént ilyesmi, de sikerült meggyőznünk az illetőt. Persze, nem mindenkit. A Zenit osztott világ, jól össze kell hangolni.

Sándor: Sok a közös pont a MU-val. Fonyódi Tiborral rengeteget beszélünk, mire kialakult a közös alap. Miután ez kialakult, többen is beszálltak, nagyjából tíz író. Mindenki felépíti a saját világát, Most a tizennyolcadik kötetnél tartunk.

Mátyás: A Zenitnél más volt az elképzelés, a Mágusnál felosztottuk területekre. Így egyszerre több regény születhetett meg.

Sándor: Ha vita van, az kemény lehet. Az egyik történetben elpusztul a Föld, dönteni kellett, hagyjuk-e vagy sem.

Mátyás: Ehhez erőskezü szerkesztő kell.

Tibor: Nálunk már nem. Az írók már meg egyeztek, hogy mik a lehetőségek. Ez nem valami kreatív, de nagyon biztonságos. A multiknál mindent le kell írni, a kicsiknél a legjobb, ők együtt ötletelnek. Összeszedik a történelmi szálakat.

Tibor: Hárman alakítunk egy világot. A Tuan könyvkiadónál meg kellett csinálni egy szerepjáték világot. A kiadó eldöntötte, merre menjenek. De aztán elakadt, tetszhalott állapotba került. Viszont lesz folytatása a Dreamworld-nél.

Sándor: Termék-e az osztott világ?

Mátyás: Egyértelműen termék. Alkalmazkodni kell a kiadóhoz, és ezt nem minden író szereti. Az alkalmazkodás sem mindig sikerül.

Sándor: Mit szóltak az írók?

Tibor: Megbeszélték. A kiadó elmondta a feltételeket, az írók megválasztották a saját területüket.

Sándor: A Zenit és a Mágus között mi a különbség?

Mátyás: A Zenitben az a jó, hogy fantasy világ, bátran lehetett írni. A Mágus kötött világ, nagyon sok könyvhöz kellett alkalmazkodni. Nehéz lépni. Aztán kaptunk egy csomó levelet a rajongóktól, akik részint különböző ötleteket adtak, részint figyelmeztettek minket az ellentmondásokra. A

cselekmény térben és időben összerántott, komoly szerkesztői munka kell hozzá.

Sándor: A MU-ban a fő szálát kell vinni.

Tibor: A MU két darabból lett összegyúrva. Az olvasók akkor szeretik a megosztott világokat, ha megvannak a kapcsolati pontok.

Sándor: A kiadóknál termék, és ezért egy folytatás jobb, mint az első könyv. Akkor miért szűnt meg, vagy miért adták át másnak? Hol vannak a régiek?

Mátyás: Ügyetlenkedés miatt. Ha a szerkesztő nem keménykezű, az írók átviszik az elképzeléseiket. Előfordult, hogy nem volt működőképes szerződés, amit mindkét félnek be kell tartania.

Sándor: Érdekes így előre tervezni? Nem mindegy, hogy egy vagy tíz évadra lehet számítani. A Zenitnél hat rész után elégedett volt az olvasó, lehetett volna harminc rész?

Mátyás: Nyolc kötet után lezárult volna.

Tibor: A kiadónak egyfajta apai felügyeletet kell gyakorolnia. Le kell fektetnie az alapokat, és figyelmeztetni az írókat, hogy tartsák magukat a tervhez. A feltételeket jogász fogalmazza meg.

Mátyás: Ebben a témában az íróknak a határidőhöz is tartani kell magukat.

Sándor: Ehhez kell a kiadó és a szerkesztő kitartása. Ez utóbbi nem mindig volt. A Cherubion és a Káosz világ 1989-90-ben kezdődött, és még mindig fut. A Káosz egy kézben van.

Tibor: Ebben az esetben az alkotó, a szerkesztő és a kiadó egyazon személy.

Sándor: Szív és elkötelezettség kell hozzá,

Tibor: Ha 100%-os a rész, akkor nem termék.

Mátyás: Az osztott világ nagyrészt a pénzről szól. Biztosabb befektetés. Főleg kezdő íróként biztonságosabb, főleg ha külföldön megjelenik, a magyar verzió csak hobbi.

Sándor: A termék jövője nem az új kiadó, hanem az eddigi leadása.

Mátyás: A Zenitnél nem megy, a többinél talán.

Sándor: Hogy áll a helyzet az angol osztott világokkal? Érdekes beszélni?

Tibor: A magyar piacnak még a lengyel és az orosz is a többszöröse. Ez utóbbinál tízezer fölött kezdődik a példányszám. A játékkötetek elég jól eladhatók, de nehéz a kitörés, hiszen a megjelenéshez egy jó történet és egy jó fordító egyaránt szükséges.

Mátyás: Meg lehet próbálni hagyományos vonalon, vagy e-könyvön, illetőleg interneten. Akárhogy is, elég nehezen sikerül.

Sándor: Az Aranypiramis megjelent Amerikában,

Tibor: A MU-t jogi kérdések miatt lőtték ki.

Sándor: Elég kevés ügyvéd járatos a szerzői jogban. Ha van mellette játék, könnyebben eladható. A Magus játéknak indult, kifejlesztették a szerepjátékot is, ami egyszerűbb és könnyebb. Játszani és olvasni, az két különböző dolog.

Mátyás: Kérdés, milyen az osztott világ: A Magus szerepjátéknak indult, levelezéssel, kialakult a rajongói tábora, ők könnyebben megvették a könyvet. A könyvkiadás is a pénzről szól.

Tibor: A Magus jó tapasztalat volt, lehetőség és felelősség. Aki a játékkal foglalkozik, megveheti a könyvet, és fordítva.

Sándor: Egyszerű játék volt.

Tibor: Viszonylag, de jól lehetett fejleszteni, több szint van benne.

Mátyás: Hogy hat ez a műfaj az irodalomra? Mennyire tekinthető annak? Nehéz kérdés. Gyakran elvesz benne az irodalom.

Sándor: Melyik a jobb: Írni, vagy szerkeszteni?

Mátyás: Legjobb a tervezés. Utána viszont be kell kapcsolni a kiadót. A külföldre szántakat eleve angolul írom, utána jöhet a szerkesztés.

Sándor: Mint szerkesztőnek, mennyi az empatikus készséged?

Mátyás: Ha a témát eddig nem írták meg, rettentő sok.

Sándor: Az MU nem volt előre eltervezve, két író szövetségéből jött létre. Aki alaposabban leírta a világot, az olyanná vált, de ez nem mindig szerencsés.

Mátyás: A szerkesztő dolga, hogy ezt észben tartsa, érdekes dolog összehangolni.

Sándor: A kis részletek fontosak.

Mátyás: Aki regényt ír, annak a saját részét kell fejben tartania, a szerkesztőnek az egészet, és ez remek szórakozás.

Egy kérdező a közönség soraiból: Van az MU-nak egy internetes oldala, az mostanában nem frissül.

Sándor: Nincs energiám az oldal feltöltéséhez. Az SF-portálon is megvan, ott lehet utánanézni. Remélhetőleg lesz új, csak fel kell tölteni.

Mátyás: Az első kérdés egy weboldal, amit a Zenit világában élő emberekről írtak, de nem működik. Más az, ami le van írva, és más az, ami készül.

Tibor: Az MU-nak hamarosan lesz ilyen, de ehhez a kiadó engedélye kell. Karácsony előtt lesz a Dreamworld-nek is, csak kisebb felületen.

Sóhár Anikó: Milyen gondot okoz, hogy más a szerzők, illetve a művek színvonala?

Mátyás: Aki íróként gondolkodik, kerülje el az osztott világokat.

Sándor: A rosszabb íróknak javasold!

Mátyás: Igen, no meg a kezdőknek.

Tibor: Én olvasom először az írásokat. Ha nagyon rossz, akkor inkább másikat veszek elő.

Mátyás: Hasznos-e az írói kör? Mert az osztott világok azt is jelentik. Itt lehet fejlődni.

Sóhár Anikó: Gyengébb íróknak fontos a szerkesztő,

Mátyás: A Magus egyenlőtlen színvonalú, senki sem fogta össze. Most már viszont nem biztos, hogy össze kell csiszolni.

Mátyás: A pénz miatt nem volt szerkesztés. Én is kaptam már olyan munkát, amiben nem stilisztikai, hanem nyelvtani hibákat kellett kijavítani.

Tibor: Sok az olyan angol szöveg, amiben rengeteg a baki. Ilyenkor a fordítás jobb, mint az eredeti.

Mátyás: Ez szörnyű, de tényleg így van.

Tibor: A technológiai leírás nem jó, és itt nem a technoblablára gondolok.

Mátyás: Ez gyakran csak egy könyvgyártó gépezet.

Kérdező: Van-e valamiféle segítség?

Sándor: Az írókörök, ezek az osztott világoknál működnek. No meg a szerkesztő tanácsai.

Egy kérdező: Van-e szerkesztőképzés?

Tibor: Igen, van felsőfokú OKJ képzés. Én az újságírószakon indultam. A szerkesztéshez sokat kell olvasni, Ezt is szokni, tanulni és művelni kell.

Sándor: Belőle hogy lett szerkesztő:

Mátyás: Ő kötekedett a legtöbbet, ezért így alakult.

Ezzel a zárszóval véget ért a beszélgetés, szép lassacskán ki-ki hazafelé indult.

-Pasztler Ágota-

Az olvasás éjszakája 2014

Miután megszereztem az olvasás éjszakája budapesti programját, nekiláttam, hogy eltervezem, mi az, ami érdekel, mi az, amit könnyen meg tudok közelíteni, és mindez milyen sorrendben következzen. Észrevettem, hogy van két olyan előadás is, amiben sci-firől esik szó, és úgy éreztem, ezeket előnyben részesítem. Az első ilyen Kleinheinz Csilláé volt, aki Moskát Anitával beszélgetett és az Álmodnak-e az androidok patriarchális jövőről? címet viselte. Némi bevezetés után kezdte el a mai női sci-fi, illetve fantasy irodalom történetét ismertetni. Az 1960-as évek közepére kezdett kiderülni, hogy ez az irodalmi műfaj nem a fehér férfiak kiváltsága. Addig is írtak ilyesmit a nők, de álnéven. Ez Andre Nortonnál annyira bevált, hogy e szokását később is megtartotta. Aztán a feminizmus hatása itt is kezdett megmutatkozni. A napjainkban megjelent Mellékes igazság, amit Ann Leckie írt, nagyon sikeres lett. Nem azért, mert nő írta, hanem azért, mert jó regény. A történet tu-

lajdonképpen a főhőse és egyben narrátora egy úrhajó, és annak sokezer főnyi legénysége. A társadalmi berendezkedés a kliensi viszonyon alapul, kissé a római birodalom mintáját követi. Egy bosszúról is szó esik, meg akarják ölni az uralkodót, ami csöppet sem könnyű, hiszen ő is több ezer testben egyszerre van jelen. Ami érdekes, hogy a szereplőknek nincs nyelvtani nemük, ami angolban figyelemreméltó, de a magyar nyelvre fordításában némi nehézséget okozott, de ezt sikerült áthidalni. Persze, nem minden női sci-fi ilyen, például a Szolgálólány meséje nagyon is patriarchális, riasztó antiutópia.

Anita: Mik a női szerepek a fantasyban, illetve a sci-fiben?

Csilla: Az egyik ilyen típus a férfias nő. Ez a fantasyban kötelezően bőrbikinit visel, és kétkezes pallossal hadonászik. Van aztán a trófea, neki nincs jellemábrázolása, karaktere, múltja, ő a férfi főhős jutalma. Aztán van az áldozattípus, őt általában az első pár percben kiiktatják. Filmekben a fő szerepe az, hogy áthatósan sikoltozzék. Ilyen regény Lee Harper: Tündöklő lányok című regénye, amiben egy időutazó gyilkos szerepel. A történet maga mocskos és undorító. Sok olyan történet van, amiben a sorozatgyilkos elragadó személyiség, de ebben egy zsarnok, undorító féreg. Aztán egyszer egy megtámadott nő túlélte a gyilkossági kísérletet, és ez a nő ráadásul rendőrnőmozó.

Anita: Ebben a történetben nincs idealizálás, a célszemélyek nem cicababák, hanem erős, határozott nők, más-más időben és társadalmi viszonyok között.

Csilla: Ami a magyar sci-fit illeti, elég sok már a női szerző, de a történeteik nem sorolhatók a feminista kategóriába.

Egy kérdező: Mi a helyzet az 1984-ben szereplő nőábrázolással?

Csilla: Ebben a regényben nem ez a főtéma, hanem a diktatúra ábrázolása.

Kérdés: Milyen nehéz volt a Mellékes igazság fordítása?

Csilla: Eleinte nehéz volt, de a történet olvastatja magát, és rátaláltam a megoldásra. Pl. ha a történetben szó esett vala-

kiról, nem a férfi vagy a nő kifejezéssel fordítottam, hanem az illető, illetve a személy, vagy hasonló kifejezésekkel.

Ezzel a beszélgetés véget is ért, utána sor került a vetélkedőre, két témakörben: az egyik Stephen King, a másik Hercule Poirot témájában. A nyeremény az elsónél csinos bögre, a másikonál még annál is csinosabb könyv volt.

Ezt nem vártam meg, átmentem a következő boltba, ahol Andy Baron rádiójátékot adott elő élőben, a 0,07 ügynök témakörében. A párbeszéd rímes formában íródott, a szereplők érezhető lelkesedéssel és jókedvvel adták elő. Maga a történet egy értékes (vagy annak vélt) könyv körül forgott, amit a négy szereplő igyekezett megszerezni, illetőleg megtartani. Jót szórakoztam, de azért később kissé sajnáltam, hogy nem mentem át előbb az Alexandra könyvesházba, ahol az irodalmi összeesküvés elméletekről esett szó, egy bizonyos, Tiboru álnevű szerző tartotta. Az illető már írt két könyvet, Konteo1, illetve Konteo2 címmel. Szerintem alighanem jön a Konteo3 is, amit a magam részéről csak helyeselni tudok. Az előadás szellemes, érdekes volt, és teltház előtt hangzott el, a hallgatóság derűje közben. Sajna, a felsorolt esetek nem tartoztak a sci-fi témakörébe, legföljebb Jack London öngyilkossága érintette a témakört.

Könnyen lehet, hogy jó néhány sci-fi.író is szerepelt a különféle állami szervek megfigyelési listáján, szint biztos, hogy Philip K. Dick igen. Érdekelne egy összeállítás erről, és nem csak az angol-amerikai íróknál.

Sajna, ennyivel be kellett érnem, kénytelen voltam hazamenni, de ezt kellemes közérzettel tettem.

-Pasztler Ágota-

Tíz éves az újraindított Galaktika

Erre a megemlékezésre a statisztikai Hivatal könyvtárában került sor 2014. október 16-án. Eddig még nem jártam ott, ezért némi meglepetésként ért, hogy a portán a személyim alapján állították ki a látogatójegyet, és csak ezután mehettek be. Aztán amikor a rendezvény helyszínül szolgáló terembe értem, egy jelenléti ívet is alá kellett írnom. Az előző napon egy csoporttal kirándultunk a Parlament könyvtárába, oda egy kicsit egyszerűbb volt bejutni. Ezt legottan fel is panasztam, az egyik könyvtáros mentegetőzött, hogy ez szükséges biztonsági intézkedés. Biztosítottam, hogy nem akarok statisztikát hamisítani, pecsétes papírom van arról, hogy számítástechnikai analfabéta vagyok. A jelenlévők egyike megkérdezte, hogy hamisított-e? Siettem megnyugtani, hogy természetesen, különben kutyafülét sem ér. Sajnálatos módon elég kevesen voltunk, velem együtt tízen. Viszont a hangulat nagyon olyan volt, mint a nyolcvanas évek sci-fi klubjaiban, ezért kezdtem magam otthon érezni. Az előadás előtt egy érdekes beszélgetést alakult ki, amiben mind a hallgatóság, mind a könyvtárosok, mind a meghívott előadók részt vettek. Szóba került ama bizonyos fedeb, amire ketten egyszerre mondtuk, hogy ez Eric Frank Russel: Halandzsa című novellájában szerepelt. Én még hozzátettem, hogy képregény formájában a Fülesben is megjelent, alighanem Fazekas Attila rajzolta. Hazaérve megnéztem a könyvespolcomat, csak annyiban tévedtem, hogy a képregényt nem Fazekas, hanem Dargay Attila rajzolta. Rátérek a lényegre. A meghívott előadók Németh Attila, (továbbiakban: Attila) a Galaktika szerkesztője, illetve Burger István (továbbiakban: István) volt a vendég, a kérdéseket az egyik könyvtáros, Farkas Balázs (továbbiakban: Balázs) tette fel.

Említést érdemel még a dekoráció egy asztalra tették a Galaktika 1 számát, továbbá még néhány példányt a különböző regényekből. Minden ülésre tettek egy kis füzetet, ami a Galaktikát, illetve a Metro-polis Média kiadó könyveit tartalmazta.

Balázs: Mi a különbség a régi és az új Galaktika között?

István: Ezt Kuczkatól kéne megkérdezni, ha lehetne. 1995-ben megszűnt a Galaktika, mert egyre csökkent a példányszáma. Ez kiadói döntés volt. 1997-ben újraindítottam az Interpress Magazint, utána gondolkodni kezdtem, vajon a Galaktika fel-támasztható-e? Sikerült megvenni a szerzői jogokat, ebben sokat segített Müller Péter Sziámi. Utána sor került könyvkiadásra, majd a Metagalaktika, illetve a Hipergalaktika kiadására is. Aztán elnyertünk jó pár legjobb címet. 2005-ben a Galaktika lett a legjobb kiadvány, 2009-ben a szerkesztőség lett a legjobb kiadó, 2011-ben a legjobb fordító, 2013-ban a legjobb főszerkesztő díjat ítéltek meg.

Évente 25-30 könyv jelenik meg, jövőre harmincat tervezünk. Meg fog jelenni egy eddig még ki nem adott Asimov. Sokat vitatkoztunk, régi legyen-e vagy modern? Én a modernség híve vagyok, a kiadvány legyen színes, és 20%-ban ismeretterjesztést is tartalmazzon.

Balázs: A kiadó és a szerkesztő mennyire különül el?

Attila: Együtt csináljuk. A hőskorban az írók és a szerkesztő (mármint én) a Mamut üzletközpont egyik kávézójában találkoztunk, és nagyokat vitatkoztunk a kiadvány tartalmán. Azért egy kis nyugalom sem árt, én szeretek otthon dolgozni, az internet kapcsolat ezt lehetővé teszi. Azért a szerzők ki-bejárnak a szerkesztőségbe.

István: A szerkesztőség egyfajta kirakat, nem vesznek komolyan bennünket, ha nincs.

Balázs: Hogyan születnek az antológiák?

Attila: A Metagalaktika először 1978-ban jelent meg, ez az első 25 Galaktikából válogatott írásokat tartalmazott. A továbbiak már tematikus számok voltak, olyat is kiadtak, ami egy szerző műveit tartalmazta.

Az új Metagalaktika a Galaktika nyomán készült, aztán újra tematikus lett. A 10 szám kínai, a 11 magyar szerzők műveit tartalmazta. A Hipergalaktika témája ismeretterjesztő cikkekből állt.

István: Minden évben kiadunk egy Matagalaktikát, amiben az egyes nemzetek íróit mutatjuk be. Szeretnénk bemutatni pl. a thai, vagy a mexikói irodalmat is, de ehhez először is pénz kell, másodsor pedig fordító, aki az eredeti nyelvből ülteti át a novellát. A Hipergalaktika megjelenéséhez is rengeteg téma van, szeretnénk a következő számban az alternatív energiával foglalkozni.

Attila: A Galaktika XL külön szám, hiszen ebben mindig közlünk egy szerzőtől származó kisregényt, vagy több novellát.

István: A terjesztés drága, ezért nem kerül ki az újságosok standjára, inkább az előfizetőknek szánjuk.

Attila: Érdekes dolgokat válogatunk össze. Ki nem adott klasszikusok, ismert beszámoló filmsorozatokról, mint pl. a Star Trek, vagy a dr. Who. Újraalakítottuk a Galaktika Baráti Kört, a tagjainknak évente ajándékkötetet adunk. Jövőre ez egy 1930-ban írt színes, kalandos története lesz. Az XL-ben lesz Hal Clement regény is.

Balázs: Hogyan építenek közösséget?

Attila: Nem nagyon érünk rá. Viszont jelen vagyunk a könyvfesztiválon, a könyvhéten, a Hungarocon-on, ott találkozhatnak velünk. Továbbá ott az Intergalaktika, ami az internetes kiadásunk, ott van olvasói fórum is, több százan szólnak hozzá. Ha meghívunk bennünket, amennyiben lehetséges, el is megyünk. A klubhálózat viszont valóban megszűnt.

István: Gyomán van egy Galaktika klub, de ők inkább az UFO-jelenségekkel foglalkoznak.

Balázs: Elindult-e a digitalizálás? Van-e használható bibliográfia?

István: A digitalizálásnak elég komoly költségei vannak még a másodközlés esetén is. Ezt külföldi műveknél nem csak a szerzőnek, hanem a fordítónak is jár. Az első ötöt már digitalizáltuk, ezt a Szerencsejárték Rt. támogatta.

István: Sajnos, a legtöbb könyvtár nem rendeli meg a Galaktikát, pedig az nagyban emelné az eladott példányszámot.

Egy kérdező: Hogy állunk a bibliográfiával?

Attila: Ha sikerülne egy gyakornokot szerezni, aki csak ezzel foglalkozik, akkor szívesen megjelentetnénk ilyet, de ehhez szintén hiányoznak az anyagi alapok.

Balázs: Terveznek-e novellapályázatot?

Attila: Nagyon sok magyar szerző van. Ezek között van olyan is, aki már bizonyított, de vannak kezdők is. Egy jó novellát természetesen megjelentetünk. Bár időnként az az érzésem, hogy nálunk senki nem olvas, mindenki ír. Most viszont van egy meghívásos novellapályázatunk, ismert írókat kértünk fel arra, hogy egy-egy rövidebb novellát írjanak a Galaktika számára. Idáig már tízen igent mondtak, köztük Csányi Vilmos is.

Egy kérdező: Hogy állunk az Alapítvány barátaival?

Attila: Jövőre több Asimov-kötetet akarunk kiadni, no meg az eddig még ki nem adott Azazel című regényét. Ezenfelül még Clarke is sorra kerül, igyekszünk a klasszikusokat is megjelentetni.

Egy kérdező: Lesznek-e tematikus számok?

István: Nem, a tematikus számok a Metagalaktika keretében jelennek meg.

Kérdező: Hogy állunk a kisebb népek irodalmával?

István: Ha valaki ajánlja, és szerez egy fordítót is pl. az albán nyelvhez, akkor lehetőség a megjelenése. Feltéve persze, hogy jó az írás.

Kérdező: Hány példányban jelennek meg?

István: Ez az adat nem publikus, ezért én sem közölhetem.

Ez találó zárszó volt, bár utána még pár percet beszélgettünk. Kifelé menet megálltam egy vitrinnél, amit az utca névadójának, Keleti Károlynak szenteltek. Elnézve az arcképét, no meg az életrajzi adatait, messzemenőleg igazolva látom Jókai regényhőseinek realitását, legalábbis néhány esetben.

Kezdeti fenntartásaim ellenére, ha legközelebb ilyen rendezvény lesz, akkor el is megyek. Persze csak akkor, ha nem esz retinaazonosítás vagy testszkenner.

-Pasztler Ágota-

Olvasonapló

Vének háborúja

Eddig már többször írtam könyvismertetést, általában olyan művekről, amik valami okból tetszettek, aktuálisnak éreztem, vagy foglalkoztattak. Ezúttal olyan regényekről fogok írni, amik ugyan foglalkoztatnak, de csöppet sem tetszenek, mondhatni, épp az ellenkezőjét érzem.

Az egyik Írászövetségei rendezvényen beszéltek a Vének háborúja című military sci-firől. Ez a kifejezés idegen volt számomra, de a fordítók beszélgetését érdekesnek találtam, ezért amikor a könyvtárban megláttam a címlapját, rögtön lecsaptam rá. Gyorsan el is olvastam, és véleményt is alkottam róla ez pedig korántsem volt kedvező. Azt hiszem, ez a műfaj sosem lesz a kedvencem.

Ahhoz, hogy megindokoljam az ellenérzésemet, ismertetnem kell a regény cselekményét. A történet szerint, ha a Földön eléri valaki a hetvenötödik évét, módja nyílik arra, hogy jelentkezzen a Gyarmati Véderőbe, ahol új, javított testet kap, kész szuperember lesz. Ennek fejében tíz évet kell szolgálnia, ha túléli (ami nem valószínű) letelepedhet valahol, ahol leélheti a „nyugdíjas” éveit. A történet főhőse, John Perry, aki békeharcos volt, jelentkezik katonának. A tudatát áttöltik egy javított testbe, kap egy fejpépet, amivel a többiekkel tarthatja a kapcsolatot, és nagyon kemény kiképzésben részesül mind ő, mind a baj-

társai. Aztán különféle úrgyarmatok védelmében kerülnek bevetésre. Az ütközetek inkább a nép, illetve fajirtás kategóriába tartoznak, legalábbis szerintem. Az egyik mellékszereplő is osztja a véleményemet, és némi kétségének ad hangot, hátha nem is praktikus ötlet ez a háború. Őt idézem:

Hány csillag van a galaxisban? Százmilliárd? A legtöbbnek van valamilyen bolygórendszere. Az ingatlanpiac kimeríthetetlen. Nem, szerintem azért használunk katonai erőt más intelligens fajokkal szemben, mert ez a legkönnyebb.

Az is elgondolkodtatott, hogy egyáltalán mi a célja egy ilyen mértékű gyarmatosításnak. A szuperemberek esetében van egy olyan eljárás, amivel a csonkolt végtagot újranovesztik. Ha ez sikerül. Nem lehet nagy gond egyfajta mesterséges húst, valami Csibe Kicsit készíteni, és máris sokkal kevesebb állatot kell tartani. Azt értem, hogy a Föld túlnépesedett, tehát űrkolóniákat kell létesíteni, de nem minden körülmények között.

Az egyik faj, amivel háborúban állnak az emberek, nagyjából három centi magas. Újabb idézet: Úgy kell harcolni ellenük, hogy rájuk lépsz. Csak leteszed a lábad, ránehegedsz, és kész. Órákon keresztül ezt csináltuk, átgázoltunk a fővároson, és tapostunk.

Azt hiszem, nem ez a legrokonszenvesebb idézet számomra a sci-fi, mi több, a többi műfajból sem. Figyelemre méltó, hogy ez már néhány szereplőnek is sok. Azt hiszem, a szerzőnek is eszébe juthatott volna, hogy jóval nehezebb kivédeni egy raj lódarázs, mint egy farkasfalka támadását.

A továbbiakban kiderül, hogy van egy még az eddiginél is szuperebb alakulat, a szellemhadtest. Ezeknek gyorsabb a gondolkodása, a beszéde, no meg a reflexei. Felmerül a kérdés, legalábbis bennem: Hol a létra vége?

A fülszövegben meg sem említik a nevét, de engem a stílus és az alaphelyzet folyton Heinlein-re emlékeztet, és ő sem az a sci-fi szerző, akit szívesen olvasok.

Eddig soroltam a kifogásaimat, amik java-részt morális természetűek. Most elmondom azt a kevés jót, ami egyáltalán elmondható róla.

A cselekmény pörgős, a szöveg olvastatja magát, a jellemek ugyan egysíkúak, de eléggé következetesen vannak ábrázolva, és az idegen civilizációk leírása is figyelemreméltó, még akkor is, ha csak futólag kerül szóba.

Miután visszavettem a könyvet, felfedeztem, hogy a történet folytatódik, még két része van, a Szellemladtest és Az utolsó gyarmat. Remélve, hogy ez árnyalja a képet, ezt a kettőt is kihoztam és elolvastam. Azt hiszem, a könyvek elején a szerző által felsorolt sok szerkesztő, ismerős, és jóbarát hozzám hasonló dolgokat mondhatott, mert ebben a kettőben már több a cselszövés, a manipuláció, és az információk elhallgatása: egyszóval a politika. Az irányító testület engem állandóan az egykori Brit Kelet-indiai Társaságra emlékeztet, az volt ilyen szégyentelen rablóbanda. Könnyen lehet, hogy a szerző, John Scolzi, innen vette az alapötletet.

E könyvekkel szemben is voltak morális fenntartásaim, például mentség-e arra, hogy ha valaki el akarja árulni az emberiséget, hogy nagyon szereti a lányát? Az pedig, hogy ez csak ürügy, igazából a pénz mozgatja, csak rosszabbá teszi a helyzetét.

Szerepel benne egy szupercivilizáció, ami kedvtelésből, mintegy játékból hoz létre intelligens élőlényeket, illetve társadalmakat, és bennem ismét felötlik a kérdés: hol a létra vége? Ami azt illeti, kedvenceim, Trurl és Klapanciusz e tekintetben sokkal etikusabban jártak el.

Az utolsó gyarmatban is vannak őslakosok, akikkel a betelepülők konfliktusba kerülnek, lévén, hogy úgy néznek az emberekre, mint értékes fehérjeforrásra. Ezt a szálát azonban Scalzi a továbbiakban elhanyagolja, alighanem nagy szerencsénkre.

A két új történet javára írandó, hogy sokkal kevésbé részletezik a vérfürdőket, megpróbálják a bonyolult intrikákat leírni,

és azt, milyen kis pont ebben a mégoly hős katona, vagy ex-katona is. A vége felé kiderül, hogy az idegen lényeknek van valami ENSZ-hez hasonló szervezete, így próbálják meg a vitás területek fölötti uralmat rendezni, és kereskedelmi, illetve információcserét lebonyolítani. Ez a társaság 412 tagból áll, és én megint csak elgondolkodtam, mennyire működőképes egy ilyen soktagú testület. Óhatatlanul eszembe jutott a Baljós árnyak néhány jelenete. Továbbá Parkinson néhány ideilő törvénye, amiről nem hinném, hogy csak a Földre érvényes.

Ezt beszámítva is ez a két könyv jobban tetszett, mint az első rész. Ennek a dacára a szerző nem számíthat engem a rajongói közé, de azt hiszem, ezt könnyen ki fogja bírni.

-Pasztler Ágota-

LUKJANYENKO: IGÉK FÖLDJÉN

Rászoktam Lukjanyenko világára. Tud írni ez az úriember! Hattározottan tud írni! Most éppen az Igék földjén sorozat első két kötetét olvastam el. Harmadikról még nem tudok, de lehet, hogy csak félművelt vagyok. Lesz harmadik kötet, muszáj lennie!

Magyarul a vasat variálja az egyes kötetek alcíme: A vas birodalma; A vas prófétája. Megint egyszer nem tudom, mi a csudának kell egészen más címet adni a fordításnak, mint ahogy azt az író kigondolta. Van, amikor az eredeti lefordíthatatlan vagy a mi nyelvünkön másképp értendő, mint az eredetiben, de ez nem az az eset. Az első kötet címe Hideg partok, a másodiké Közéleg a reggel. Esetleg Virrad. És ezek a címek pontosan illenek is a könyvekre.

Furcsa világba csöppenünk a regényfolyamban. Jézus meghalt csecsemőkorában, ezért az egész keresztény vallás nagyon másképpen alakult, mint mi ismerjük.

Eleinte tehát nem is nagyon érthetőek a vallási utalások, pedig a főhős mélységesen vallásos, tehát félpercenként utalgat. De aztán tisztul a kép. És akkor adódik egy új Üdvözítő, akiről eleinte ezt nem tudni. Vele pedig a különböző, meglehetősen vad kalandok, amikről viszont nem mesélhetek, ugye.

Az első kötet szerfölött kalandos, a második talán kevésbé. Na, azért unatkozni ott sem kell! De igazából – legalábbis az én érzésem szerint – inkább a vallás és ebből adódóan az erkölcs játssza a könyvben a főszerepet. Ez a vonulat számomra nagyon figyelemre méltó, sokrétű, mondhatnám, csavaros, alaposan végiggondolt. Azért kíváncsi lennék egy igazán vallásos ember véleményére, ő hogyan tudja ezt a világot elfogadni és megemészteni. Mert ha csak egy fiktív alapnak vesszük, az adott világ magyarázatának, akkor jó, de mi van, ha mély keresztény hittel szemléljük?

Egészeben véve ez a sorozat eddig nekem tetszik. Miután az Őrség az abszolút kedvencem, így muszáj megjegyezni, hogy az Őrség jobb. Viszont kénytelen vagyok kijelenteni, hogy az Igék földjén sem kutya, nem bizony!

-Maruzs Éva-

Felhívás

Same Side

Sci-fi különszám

A Same Side kisebbség-szimpatizáns ösztöndíj-nyújtó online folyóirat sci-fi különszámot jelentet meg 2015 februárjában. A pályázó művek kritériuma egyfelől, hogy a sci-fi irodalom körébe tartozzanak; a műfaji besoroláshoz segítséget nyújthat a MASFITT Egyesület leírása: <https://sites.google.com/site/scifitort/scifi/mi-a-sci-fi>. Másfelől kapcsolódniuk kell valamilyen módon a Same Side által képviselt kisebbségi csoportokhoz (lmbtq, fogyatékkal élők, roma származásúak, hátrányos helyzetűek, magyarországi immigránsok stb., itt irányadó a folyóirat bemutatkozó szövege: <http://sameside.hu/bemutatkozas/>). Ennek módja lehet, hogy a mű hangsúlyos szereplői között legyen kisebbségi, vagy reflektáljon az alkotás a kisebbségi helyzetre, esetleg adjon arra fiktív megoldást. Versek, novellákat és elbeszéléseket várunk, a prózai művek karakterszámának felső határa 30.000 (szóközökkel), a versek maximális száma alkotónként három darab. Formai követelmények: Microsoft Word formátum, Times New Roman betűtípus, 12-es betűméret, másfeles sorköz.

A bírálóbizottság tagjai:

S. Sárdi Margit és Szarka Emese (MASFITT Egyesület)
Györgyi Ákos (Avana Egyesület)
Tálos Barbara és Hantó Réka (Same Side)

Beküldési határidő: 2014. december 31.
E-mailcím: sameside.folyoirat@gmail.com
Jellege: SCI-FI KÜLÖNSZÁM

AVANA SF Hírlevél

XIII. évfolyam 43. szám (128.)

2014. november

Felelős kiadó:
Avana Egyesület,
3100 Salgótarján Fő tér 5.

Főszerkesztő:
Garzó László (garzo@freemail.hu)

Munkatársak:
Pasztler Ágota
Maruzs Éva
Garzó László

Design: Heim Attila

Szabadon terjeszthető

**KÉRJÜK, TÁMOGASSA AZ AVANA EGYESÜLET
KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGÉT!**

AJÁNLJA EGYESÜLETÜNKNEK ADÓJA 1%-ÁT!

ADÓSZÁMUNK: 18635212-1-12

KÖSZÖNJÜK TÁMOGATÁSÁT!

SZÁMLASZÁMUNK:

**SALGÓVÖLGYE TAKARÉKSZÖVETKEZET
SALGÓTARJÁN 55400187-11032814**

ÉVES TAGDÍJUNK 4000 FT

